

VIKTOR PIRNAT:

Velikani.

(Pripovedka.)

Tam pod skalnim Velebitom so nekdej živeli velikani. Naveličani pečin in vročine, so se kaj radi izprehajali po jadranskih otokih. Stopicali so preko njih, kot mi po kamnih, molečih iz plitvega potoka. Včasih so tudi polegali po pečevju in z vsemi pljuči pihali v Planinski kanal, da so se prevračale požrešne beneške ladje galeje. Do danes nam je ostal spomin na to: znamenita senjska burja.

Majniškega jutra so jo mahnili proti zaledju. Prestopili so Veliko Kapelo, umili si v Kulpi noge, še nekaj kratkih korakov in stali so vrh temnih Gorjancev, pod katerimi se je vil od zapada proti vzhodu

srebrn trak, dolenska Krka. Onstran doline nizka brda, posejana z vinogradi, hrami in cerkvicami. Prijetno za oko in srce.

Posedli so po obširnih gorjanskih košenicah, podvili noge pod se, ker niso vedeli kam z njimi, le neugnan mladič je prešerno zajahal sloko uskoško goro, moleč eno nogo v Belo Krajino, drugo pa v novomeško kotlino. Šele proti večeru so se vrnili domov.

Drugo jutro so bili že na vse zgodaj spet na Gorjancih. Izvlekli so iz žepov ogromne skale, silno kamenje, zadnji pa je prinesel pod pazduho laško barko, ki ji je izmetal njeno drobovje in jo napolnil z grenkoslano morskovo vodo.

Nadrobili so v barko apno, ki ga je nosil v globoki torbi objestni mladič in primešali drobnega morskega peska, ki je istotako prirojal tja v brezdanjem velikanovem žepu.

Medtem ko so oni pripravljali malto, so drugi že nakopali in izgrebli dovoljne jame za temelj in pričelo je najčudovitejše zidanje, ki so ga kdaj gledali Podgorci. Z eno nogo na Gorjancih, z drugo onstran doline na vinorodni Trški gori, sta stala najdaljša dva veli-

kana in podajala tu in tam zaposlenim zidarjem kot hiše obsežne kamne, jih v rokah drobila in na kolenih lomila. Če je zmanjkalo malte, je hitro skočil brzonogi mladič doli do Reškega zaliva, zajel z laško barko morske vode in bil z dvajsetimi koraki spet pri zidarjih.

Kot gobe po dežju sta rastli ob bregovih krške doline, dvanajst kilometrov vsaksebi, silni stavbi in bili ob solnčnem zahodu pod streho.

Na koničastem stožcu tik Gorjancev je grozilo mogočno zidovje Mehovskega gradu, onstran Krke pa je mrko zrl na valovito podnožje ponosni Stari grad.

Prešli so velikani, minila je slava Mehovega. Le kušcarji in martinčki se preganjajo po njegovih razvalinah. Kljubujoče pa še stoji neuklonljivi Stari grad. Zob časa mu ne more do živega, ker je bil zgrajen z morsko vodo in velebitskimi pečinami. Slika na očrneli grajski steni pa še dandanes priča o nenavadnem njegovem postanku.

Pa Belalang.

(Malajska pripovedka. Pripoveduje dr. A. Debeljak.)

(Konec.)

Po volji mogočnega Alaha se mu je v sanjah prikazal starček z belo brado, ki mu je segala do pasa. Z groznim glasom ga je vprašal: »Oj Pa Belalang, zakaj delaš to, da venomer lažeš in ne govoriš resnice?« Pa Belalang se je prestrašil, ko je čul starčeve besede, zatem ga je pozdravil rekoč: »Res je, gospod, da se lažem, tako si služim svoj preživitek.« Belobradec pa nato: »Istina je, da neprestano lažeš, ali tvoje laži niso nikomur škodile. In ker je hotel Alah, ki vlada vsem svetovom, pomagati kralju, ti je dovolil, da nadaljuj. Kaj pa kaniš sedaj, kam si se nameril?«

Pa Belalang je odvrnil v spanju: »Sin tukajšnjega vladarja, gospod, mi je naročil, naj poiščem njegovo ženo, ki jo je ugrabil neki nestvor. To je moja naloga.« Belobradec mu je rekel: »Kako jo hočeš poiskati?« Pa Belalang je odgovoril: »Tega ne vem, gospod. Kako ti je pa ime?« Starec je odvrnil: »Jaz sem prerok Alah Hidzir Kutub ul Alam. Potujem po morjih in celinah, kakor mi je ukazal moj gospod. Pomagati ti hočem, da najdeš kraljevičevo soprogo. Glej, ná to molitev k Alahu vsemogočemu, hkrati je to bajalni zagovor, ki se ga prikazen močno boji. Navadil te jo bom. Povej jo prikazni, da bo zbežala. Potem pelji h kraljeviču njegovo ženo.« Narekoval je Pa Belalangu čarodejne besede, dokler jih Pa Belalang ni znal. Tedaj je Kutub ul Alam govoril: »Prikazen spi sedaj v votlini na pobočju hriba, pojdi precej tja.«

Ko je to povedal, se je Pa Belalang predramil iz svojega sna. Brez obotave se je nameril proti gori. In kraljevič z ministri, oboroženci in podaniki so ga opazovali iz neke daljave. Tako je prišel do brloga. In v resnici: tam je sedela prikazen in poleg nje princesa. Spali sta. Kraljevič je imel solzne oči. Pa Belalangu se je močno smilil. Hitro je odžebbral molitvico Alahu, kakor ga je poučil Kutub ul Alam. Blagoviti učinek te molitve, ki jo je izrekel dvorni zvezdar, je bil tolikšen, da je zmaj ostavil kraljevno ter odletel. Pa Belalang jo je brž prijel in na glas vpil, naj mu pomorejo: »Pridi mi hitro na pomoč, oblastnik moj, tvojo ljubljenko sem že našel.«